

Siden begyndelsen af 1960'erne har spørgsmålet om kernevåbnenes rolle i det vestlige forsvar været genstand for intens diskussion inden for alliancen. Først fra slutningen af 1970'erne blev beslutninger vedrørende udstationering af kernevåben i Europa imidlertid et egentligt fælles anliggende for samtlige NATO-lande. Indtil da var der i hovedsagen tale om enten ensidig amerikansk beslutning vedrørende de amerikanske styrker i Europa eller et bilateralt anliggende mellem USA og det land, hvori våbnene skulle stationeres, og som ejede fremføringsmidlerne.

Specifikt med hensyn til beslutning om at modernisere de kortrækkende kernevåben, herunder beslutning om eventuelt at udskyde eller undlade at modernisere, anføres følgende grunde til at lade det være en fælles beslutning:

- a) Allianceslandene vil ved fælles tilslutning til modernisering af de kortrækkende kernevåben bekræfte den rolle, kernevåbnene spiller for det vestlige forsvar, og øge troværdigheden af kernevåbenafskrækkelsen og alliancesammenholdet.
- b) Ved at levere nye kernevåben understreger USA sit fortsatte engagement i Europa, mens det fra amerikansk side ses som et spørgsmål om, at europæerne bekræfter, at de ønsker dette engagement opretholdt.
- c) En væsentlig begrundelse for at have kortrækkende kernevåben stationeret i flere lande er, at disse lande dermed deler risiko og ansvar ved at have kernevåben som en del af det vestlige forsvar. Med den nuværende sammensætning af de kortrækkende kernevåben er det primært Forbundsrepublikken Tyskland, der bærer risikoen, og som derfor har hævdet at være i en særposition på det nukleare område.
- d) Dobbeltbeslutningen fra 1979 markerede en ny fremgangsmåde i NATO, idet introduktionen af nye våbensystemer blev kædet sammen med et tilbud om forhandling om våbenkontrol og nedrustning. NATO har fra slutningen af 1980'erne søgt at samordne sin politik på nedrustningsområdet. Overvejelser om, hvorvidt man ønsker at modernisere eller ej, må ske inden for alliancens fælles nedrustnings- og våbenkontrolramme.

I hvilken sammenhæng og hvornår ønskes beslutningen truffet?

Beslutning om modernisering af de kortrækkende kernevåben er på Forbundsrepublikken Tysklands initiativ blevet sammenkædet med udarbejdelsen af et »omfattende koncept for nedrustning og våbenkontrol« (Gesamtkonzept). NATO har siden slutningen af 1987 været i gang med udarbejdelsen af et sådant, hvori et grundlag søges tilvejebragt for nedrustning og våbenkontrol både på det konventionelle og det nukleare område. Forbundsregeringen har hidtil betinget sig, at dette koncept skulle være færdigt, før man kunne træffe beslutning om modernisering.

Det er ikke klart, hvornår det omfattende koncept vil være færdigt, men der synes at være en forventning om, at det vil kunne foreligge på det planlagte NATO-topmøde i maj 1989.

SACEUR afleverede i februar 1989 en rapport vedrørende alliancens behov for kernevåben, herunder om modernisering af de kortrækkende kernevåben. Rapporten oversendtes til High Level Group, som ventes at oversende den med kommentarer til NPG. Spørgsmålet forventes endeligt drøftet sammen med det omfattende koncept for nedrustning og våbenkontrol på NATO-topmødet i maj 1989.

Bindende afgørelser vedrørende moderniseringsspørgsmålet synes dog ikke at ville blive truffet på disse møder. Dette skyldes blandt andet, at man fra Forbundsrepublikkens side har ønsket at udsætte den endelige beslutning. Forbunds kansler Helmut Kohl udtalte således i begyndelsen af februar 1989, at beslutning om produktion af FOTL først vil være nødvendig i 1991/92.

Hvordan kan en eventuel beslutning om modernisering tænkes koblet med andre NATO-tiltag?

En moderniseringsbeslutning vil fremstå forskelligt afhængig af, hvilke komponenter den skal omfatte. Modernisering omfattende FOTL og TASM vil delvis tage hensyn til den vesttyske frygt for at blive isoleret. Det synes at være en sådan beslutning, USA og England foretrækker. Modernisering begrænset til FOTL synes dog også at være en mulighed.

En anden tænkelig model er modernisering omfattende FOTL og eventuelt også TASM som led i en bredere omstrukturering af kernevåbenstyrkerne, hvorved artillerisystemerne samtidig reduceres og muligvis også det samlede antal af kernevåbenspræghoveder. Det